

لنت‌ها و تجربه‌های معلمی

www.ketab.ir

اسفندیار معتمدی

سرشناسه : معتمدی ، اسفندیار ۱۳۱۷
 عنوان و نام پدیدآور : لذت ها و تجربه های معلمی / اسفندیار معتمدی
 مشخصات نشر : تهران ، نشر مهاجر ، ۱۴۰۱
 مشخصات ظاهری : ص ۲۸۰ ، مصور ، نقشه ، نمونه ، ۱۴/۵ ۲۱/۵ س م
 شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۲۲۵-۲۳۸-۱
 وضعیت فهرست نویسی : فیبا
 موضوع : معتمدی ، اسفندیار ، ۱۳۱۷ ، ۱۳۱۷ - خاطرات
 موضوع : معلمان - ایران - خاطرات Teachers - Iran - Diaries
 رده بندی کنگره : LB2832/4
 رده بندی رادیویی : ۳۷۱/۱۰۰۹۵۵
 شماره کتاب شناسی ملی : ۹۰۹۵۵۳۰
 اطلاعات رگورد کتابشناسی : فیبا

www.ketab.ir

نویسنده: اسفندیار معتمدی

چاپ اول : ۱۴۰۲

شمارگان: ۲۰۰ جلد

طرح جلد و گرافیک: داود ماه زاده

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۲۲۵-۲۳۸-۱

قیمت: ۱۶۰۰۰۰ تومان

چاپ و صحافی : هوران

دفتر مرکزی نشر مهاجر: انقلاب، ابتدای فخر رازی، بن بست نیک پور، پلاک ۷، واحد سوم

تلفن: ۶۶۹۵۲۲۰۰ - ۶۶۴۱۰۰۳۶ سایت نشر مهاجر : mohajerpublish.ir

فهرست مطالب

پیشگفتار

۱۱

فصل اول

- کودکی و دوران تحصیل (مدرسه، دانشگاه، نظام وظیفه و دوره‌های کارآموزی داخلی و خارجی)
- ۲۰ در روستای سده لنجان
- ۲۲ ۱- لهجه شیرین آقای محمود عطایی در خوشامدگویی نخستین روز مدرسه الفت
- ۲۴ ۲- آقای محمود عطایی به تنهایی مدیر، ناظم و معلم ۴ کلاس بود
- ۲۵ ۳- دانش‌آموزان با مشاهده، تجربه و در عمل یاد می‌گیرند
- ۲۵ ۴- کودکان از همسالان خود بهتر می‌آموزند تا از بزرگ‌ترها
- ۲۶ ۵- با محیط اطراف و طبیعت باید آشنا شویم
- ۲۸ ۶- ملاقات با معلم نخستینم از قید زمان و مکان رها شدم
- ۲۹ ۷- «استادان» من، استاد نقاش نبودند ولی معلم نگاه بودند
- ۳۲ ۸- الهام‌بخشی معلم از طریق مراقبت از دانش‌آموز و ایجاد تغییر مثبت در زندگی او
- ۳۳ ۹- مقایسه دبستان الفت ۱۳۲۴ تا ۱۳۹۵ و اثر آن در تحول شهر
- ۴۰ ۱۰- همه چیز را همگان دانند. این هم لذت معلمی
- ۴۲ ۱۱- با ابتکار مدیر دبستان ۱۵ بهمن همه باهم دوست شدیم
- ۴۴ ۱۲- به جای رقابت ناسالم رفاقت را جانشین کنید
- ۴۶ ۱۳- باهوش‌ترین ناموفق ماند و کم‌هوش‌ترین موفق شد
- ۴۷ ۱۴- بچه‌های ده زودتر و بیشتر از بچه‌های شهر با طبیعت و زندگی آشنا می‌شوند
- ۴۸ ۱۵- دبیرستان صائب به کمک دانش‌آموزان و مدیر، به شکل مدرسه درآمد
- ۵۰ ۱۶- احترام معلم به شخصیت و علم و ادب و هنر اوست نه به مدرک تحصیلی
- ۵۱ ۱۷- روش حل مسئله را یاد بگیرید تا همه مسئله‌ها را حل کنید

- ۵۲- ۱۸- دبیر ورزش و حرکات هر عضو
- ۵۳- ۱۹- هر دانش‌آموزی یک پژوهش‌گر است. چرا منارجنبان می‌جنبید؟
- ۵۵- ۲۰- شخصیت مدیر مدرسه نقش مهمی در رفتار دانش‌آموزان دارد
- ۵۶- ۲۱- معلم انشا و دانش‌آموز جسور
- ۵۷- ۲۲- انجمن‌های دانش‌آموزی اثرگذارند
- ۶۰- ۲۳- دبستان و دبیرستان هراتی اصفهان
- ۶۱- ۲۴- پژوهش‌گری در کلاس درس استاد حسن وفایی
- ۶۲- ۲۵- بی‌توجهی در نوشتن و خواندن آگهی سبب غیبت از امتحان خرداد شد
- ۶۳- ۲۶- تاثیر شگفت‌انگیز تشویق در توانمندسازی دانش‌آموزان
- ۶۵- ۲۷- وظیفه‌شناسی، ارزش برجسته یک معلم الهام‌بخش است
- ۶۷- ۲۸- آموزگاران و دبیرانم در اصفهان
- ۶۸- ۲۹- دارالمعلمین، دانشسرای عالی و دانشگاه فرهنگیان
- ۷۱- ۳۰- معلم باید هویت ایرانی- اسلامی خود را بشناسد
- ۷۳- ۳۱- احترام به استاد و دعوت از متخصص
- ۷۴- ۳۲- زنده‌اندیشان به زیبایی رسند. معلم
- ۷۵- ۳۳- معلم الهام‌بخش با ایجاد شوق یادگیری، تغییر مثبت و مسئولیت‌پذیری، از کارش لذت می‌برد
- ۷۸- ۳۴- معلم الهام‌بخش، الگویی است از آنچه آموزش می‌دهد
- ۳۵- در شهری که دختر بچه را از مدرسه اخراج می‌کنند و خودکشی می‌کند مجلس
- ۷۹- بزرگداشت معلم معنی ندارد
- ۷۹- ۳۶- گردش علمی دانشجویی
- ۸۱- ۳۷- استادانم در دانشسرای عالی
- ۸۲- ۳۸- یک ساعت تکیه بر کرسی استاد « نمی‌دانم »

- ۳۹ - استقبال از کار، پیرمرد پیش قدم بود ۸۳
- ۴۰ - رابطه پایدار شاگرد و استاد ۸۳
- ۴۱ - ولع کتاب خوانی و استفاده از فرصت ۸۴
- ۴۲ - مرکز مدیریت دولتی ایران ۸۶
- ۴۳ - محمد علی پور سده الهام بخش تمام عیار بود ۸۸
- ۴۴ - بعضی از ویژگی های معلمان که به ما درس می دادند ۹۳
- ۴۵ - آنچه استادانم به من نگفتند آن بود که همه چیز را فقط سیاه یا فقط سفید نبینند. ۹۶
- در جهان هم سیاه هست و هم سفید

فصل دوم

- دوران تدریس شهرضا، اصفهان، تهران ۱۰۰
- ۱- وقت تصمیم گرفتن است، اگر می خواهی معلم باشی، همیشه جدی و عاشق باش ۱۰۰
- ۲- ویژگی های یک معلم؛ هم ظاهریت باید معلم باشد و هم رفتار و گفتارت ۱۰۱
- ۳- می توان از همه جا و همه کس یاد گرفت و هر چیزی را به هر کسی آموخت ۱۰۲
- ۴- ویژگی های مدرسه سالم ۱۰۳
- ۵- ویژگی های دانشمندان ۱۰۴
- ۶- برنامه ریزی و طرح درس از ضروریات معلمی است ۱۰۵
- ۷- نگاهی به دوران نیم قرن تدریس ۱۰۷
- ۸- معلم الهام بخش در تمام لحظات کلاس با بچه ها همراه است ۱۰۹
- ۹- به دانش آموز اعتماد کنید، احترام بگذارید و آن ها را جدی بگیرید ۱۰۹
- ۱۰- دانش آموز را به درس علاقه مند کنید، خودش یاد می گیرد ۱۱۲
- ۱۱- دفاع از حق خود و احترام به حقوق دیگران ۱۱۳
- ۱۲- دانش آموزان با عمل بهتر می آموزند و خلاق می شوند تا با حفظ کردن مطالب ۱۱۴

- ۱۱۶- توانایی‌ها و کمبودهای خود را بشناسید و به خودآگاهی برسید
- ۱۱۷- معلم الهام‌بخش دانش‌آموزان خود را می‌شناسد و بدون قید و شرط به آن‌ها احترام می‌گذارد.
- ۱۱۸- سخنرانی در معرفی نظام جدید آموزش و پرورش
- ۱۱۹- رفتار و عادات دانش‌آموز را می‌توان بدون تنبیه و عصبانیت، تغییر داد
- ۱۲۰- معلم در بحث درس و کلاس باید، آزاد و شاگرد در امنیت باشد
- ۱۲۱- علاوه بر تدریس فیزیک، روحیه شاد و با نشاط معلم آموزنده است
- ۱۲۲- دانش‌سرای راهنمایی تحصیلی و تربیت دبیر
- ۱۲۳- ویژگی‌های ساختاری بدن انسان و مسئولیت معلم
- ۱۲۴- تفکر خلاق چیست؟
- ۱۲۵- لازمه پژوهش‌گری داشتن تفکر نقاد است
- ۱۲۶- دانش‌آموزی که به فیزیک بسیار علاقه‌مند شده بود ولی
- ۱۲۷- مقایسه دو رئیس دبیرستان و دو روش تنبیه و اثر هر یک
- ۱۲۸- اگر می‌خواهیم آنان که به آن‌ها می‌آموزیم به ما عشق بورزند، باید نه تنها به آن‌ها عشق بورزیم که این علاقه و شور و شوق را به آن‌ها نشان دهیم
- ۱۲۹- بزرگداشت مقام معلم و بهترین هدیه‌ای که از دانش‌آموزانم گرفتم
- ۱۳۰- فرایند علم را باید بیاموزیم تا به تولید علم برسیم
- ۱۳۱- معلم الهام‌بخش از کارش لذت می‌برد و به دانش‌آموزان بیشتر از درس اهمیت می‌دهد
- ۱۳۲- فکر نمی‌کردم رئیس دانشگاه تهران باشد
- ۱۳۳- از روش تدریس سنتی تا بهره‌گیری از فناوری‌های جدید در آموزش و پرورش

فصل سوم

- ۱۳۴- فعالیت‌های آموزشی بیرون از کلاس

- ۱۴۴ سر آغاز
- ۱۴۴ ۱- مسئولیت در امتحانات داخلی و نهایی
- ۱۴۷ ۲- پرسش‌ها همان است که بود اما پاسخ‌ها کامل‌تر می‌شوند
- ۱۴۷ ۳- ارزش‌یابی مستمر به جای امتحان آخر دوره
- ۱۴۹ ۴- معلم برانگیزاننده و راهنما است و دانش‌آموز است که یاد می‌گیرد
- ۱۵۰ ۵- طرح نو در آموزش و ارزش‌یابی
- ۱۵۲ ۶- سواد علمی فناوریانه
- ۱۵۵ ۷- یادی از استاد دکتر قلم‌سیاه
- ۱۵۶ ۸- گردش علمی (کارخانه نخریسی شهرضا، برق اصفهان و انرژی اتمی تهران)
- ۱۵۸ ۹- همایش دانش‌آموزی دو دبیرستان هاجر تهران
- ۱۵۹ ۱۰- همایش معلم در عصر دانایی و بزرگداشت مقام والایش
- ۱۶۱ ۱۱- همایش بزرگداشت مقام معلم
- ۱۶۲ ۱۲- مدارس همگام زمان در تحول‌اند و تحول‌آفرین
- ۱۶۳ ۱۳- هر دانش‌آموز باید چشمه علم و اندیشه شود، نه مخزن آن
- ۱۶۴ ۱۴- خودآموز مادام‌العمر شوید (زگهواره تا گور دانش بجوی)
- ۱۶۴ ۱۵- دانش‌آموزان علاوه بر دانش، باید مهارت و نگرش کسب کنند
- ۱۶۷ ۱۶- هدف‌های نگرشی بسیار مهم است
- ۱۶۷ ۱۷- اطلاعات دانش‌آموز امروز نباید منحصر به یک کتاب باشد باید خودش
- ۱۶۸ از انواع منابع استفاده کند
- ۱۶۹ ۱۸- شهر علم و گردش علمی
- ۱۷۰ ۱۹- معلم برای برانگیختن دانش‌آموزان باید با تاریخ درس خود آشنا باشد
- ۱۷۳ ۲۰- کتاب کوچک احمد آرام الهام‌بخش من شد

- ۱۷۴- پژوهش‌سراها امید می‌آفرینند
- ۱۷۶- ۲۲- از آن دانش‌آموزان مستعد انتظار بیشتری داشتم
- ۱۷۸- ۲۳- نه پدر، نه مادر، بلکه پدر و مادر
- ۱۸۱- ۲۴- به کودک خود کمک کنید تا برای رفتن به دبستان و علم آموزی آماده شود
- ۱۸۶- ۲۵- کتاب ابوریحان و ریحانه و نخستین روز مدرسه
- ۱۸۹- ۲۶- نخستین روز درس از کتاب تربیت
- ۱۹۰- ۲۷- بسیاری از کتاب‌های کمک آموزشی مانع اندیشیدن و خلاقیت است
- ۱۹۳- ۲۸- سال جهانی فیزیک
- ۱۹۷- ۲۹- چگونه علم در فرهنگ ایرانی- اسلامی به رشد و تولید رسید؟
- ۲۰۰- ۳۰- بازده بیشتر، زندگی بهتر
- ۲۰۲- ۳۱- شخصیت فرزندان به مال و مقام هست، بلکه...
- ۲۰۷- ۳۲- ما از شما انرژی می‌گیریم و شاد می‌شویم. شما از چه کسی؟
- ۲۰۹- ۳۳- توران میرهادی و فرهنگ‌نامه کودکان و نوجوانان
- ۲۱۱- ۳۴- مردم موفق امروز، کودکان جسور دیروزند. «دیرابیل»
- ۲۱۳- ۳۵- آموزش پژوهش محور
- ۲۱۶- ۳۶- گزارش اجمالی آموزش پژوهش محور
- ۲۱۸- ۳۷- آشنایی با دانشمندان گذشته ایران: پاس داشت میراث «ابن هیثم»
- ۲۲۰- ۳۸- برنامه‌ریزی آموزش علوم دوره ابتدایی
- ۲۲۱- ۳۹- توجه به منابع طبیعی و میراث علمی و فرهنگی ایرانی
- ۲۲۴- ۴۰- هویت ایرانی- اسلامی
- ۲۲۵- ۴۱- حفظ محیط زیست وظیفه ماست
- ۲۲۶- ۴۲- انجمن‌ها و اتحادیه معلمان فیزیک کشور

پیشگفتار

یکی از دانش‌آموزان دهه‌های پیش به دیدنم آمد. ساعتی با هم بودیم. در این مدت، چند خاطره که از کلاس‌های من داشت به زبان آورد و مرا نیز به گفتن چند خاطره از گذشته مشغول کرد. بعد علاقه‌مند شد کارهایی را که من در انواع مسائل آموزشی شامل تدریس، ترجمه، تألیف، تحقیق، برنامه‌ریزی درسی و ... انجام داده بودم، ببیند. پس از مشاهده بعضی از این کارها گفت: چه قدر خوب است که تجربه‌های خود را در هر یک از این فعالیت‌ها بنویسید و در دسترس معلمان و دانشجو-معلمان قرار دهید تا یادگیری را با فعالیت همراه کنند و بدانند چگونه کلاس درس را برای خود و یادگیرنده لذت‌بخش کنند و آن را با زندگی درآمیزند تا شوق آفرین و اثرگذار باشد.

تدریس هر موضوعی را تا مرحله درک و فهم و کاربرد آن برای یادگیرنده ادامه دهند تا اثری در ذهن بگذارد. مثلاً بگویند: چرا و چگونه دارالفنون تأسیس شد؟ با چه مشکلاتی حاج میرزا حسن رشديه اولین مدرسه را باز کرد؟ چه کسی و با چه منظوری دارالمعلمین و دارالمعلمات را به وجود آورد؟ دکتر محمود حسابی، استاد احمد آرام، احمد بیرشک، پرویز شهریاری، اصغر نوروزیان، دکتر محمد علی مجتهدی گیلانی، دکتر علی‌محمد کاردان و دکتر محمدباقر هوشیار و دکتر غلامحسین شکوهی عشق و علاقه به کار معلمی را چگونه کسب کردند؟ چگونه در دانش‌آموزان و دانشجویان خود به وجود آوردند که این چنین اثرگذار و نامدار و ماندگار شدند؟

اتفاقاً چند روز بعد (یکشنبه ۱۲ تیرماه ۱۳۹۵) به دانشگاه فرهنگیان رفتم و مسئول یکی از مدیریت‌های امور فرهنگی دانشگاه را دیدم. ایشان گفتند: «قرار است یک دوره چند روزه «آموزشی - فرهنگی» برای کسانی که وزارت آموزش و پرورش برای معلمی انتخاب کرده است، تشکیل دهیم و از شما می‌خواهیم برای هر یک از این گروه‌ها، چند ساعتی با این معلمان آینده کشور باشید و مطالبی از معلمان بزرگ اثرگذار، مزایای شغل معلمی، فنون معلمی و تجربه‌هایی که خودتان داشته و دارید را با آن‌ها در میان بگذارید، آن‌ها را علاقه‌مند کنید و روحیه شاد و اثربخش را در آن‌ها به وجود آورید و لذت معلمی را به آن‌ها بچشانید». با اندکی تأمل پذیرفتم و خود را برای حضور در جمع همکاران آینده آماده کردم.

شرکت در دوره کوتاه‌مدتی که برای آماده‌سازی این همکاران آینده تشکیل داده بودند، سبب شد که اثر آموزش و پرورش جدید ایران و معلمان مؤثر را به اختصار شرح‌دهم و بگویم چگونه از جامعه‌ای که حدود صد سال پیش (در سال ۱۲۹۸ شمسی) حدود ۹۸ درصد مردم بی‌سواد بودند و در اثر بیماری‌های همه‌گیر، قحطی، جنگ و فقر مدارس ملی تعطیل شده بود و از آموزش و بهداشت هم خبری نبود و حتی یک معلم آموزش دیده یا مامای تحصیل کرده نداشتیم، دولت با وجود خالی بودن خزانه، به ابتکار یک وزیر باتدبیر، مسئولیت تأسیس مدارس دولتی و دارالمعلمین و تأمین مخارج آن‌ها را برعهده گرفت و جریانی از تعلیم و تربیت و بهداشت و علم و تکنولوژی به وجود آورد که امروز شاهد نتایج آن هستیم.

نمونه نتایج آن، پرورش مردان و زنانی است خلاق، نقاد و نوآور و سازنده که می‌کوشند ایران را در جایگاهی که شایسته آن است قرار دهند. واکنش مثبت جوانان شرکت‌کننده در این دوره کوتاه‌مدت آموزشی - استخدامی که اغلب تحصیلات فوق‌لیسانس و دکتری داشتند و خود را برای شرکت در ساختن ایرانی آباد و آزاد، با مردمانی آموزش دیده و مولد آماده کرده‌اند مرا بیش از پیش به آینده کشور امیدوار کرد و بر آن داشت که تجربه‌ها و امیدهایی را که در طول نزدیک هفتاد سال به عنوان محصل یا معلم در کلاس و در پای درس استادان عالی قدر نشسته و یا در برابر

دانش آموزان پرسشگر، دانشجویان خلاق، دانشجو - معلمان امیدآفرین، ایستاده‌ام نظم
بخشم و به همکاران آینده ارائه دهم.

این نوشته، کوششی است در جهت بیان مشاهدات و تجربیات و لذت‌هایی که از
کلاس و درس و خواندن و نوشتن و پژوهش داشته‌ام، از نخستین روز درس دبستان
تاکنون (۱۳۹۷)، که تقدیم معلمان عزیز کشور می‌شود. به قول مرحوم استاد مجتبی
مینوی: «اگر به اندازه بال پشه‌ای به تمدن و فرهنگ ایران خدمت کرده باشم،
زندگانی من بیهوده نبوده‌است».

پرديس نسيبه. کارآموزان آماده استخدام در حضور مدرسان
جناب دکتر احمد صافی، معتمدی و مسئولان پرديس مرداد ۱۳۹۵

سخنی با همکاران آینده

با تأسیس دارالفنون (۱۲۶۸ ق/ ۱۲۳۱ ش/ ۱۸۵۲ م) آموزش و پرورش جدید در ایران
آغاز شد و با گشایش مدرسه رشدیه (نخستین مدرسه در تهران ۱۳۱۵ ق/ ۱۲۷۶ ش)
پایه، اساس و عمومیت و گسترش یافت تا به سطح کنونی رسید. در این راه طرح‌ها

و برنامه‌های بسیاری را آزمایش و اجرا کرده‌ایم و تلاش‌ها، فداکاری‌ها، مقاومت‌ها، مخالفت‌ها، شکست‌ها و پیروزی‌های فراوان داشته‌ایم.

در این مدت چند بار نظام آموزشی را با تأمل یا با سرعت تغییر داده‌ایم و برنامه‌ها را کم و زیاد کرده‌ایم و هم‌اکنون نیز مشغول این تغییر و تحول هستیم.

حاصل تلاش معلمین و مدیران در نظام جدید آموزش و پرورش ایران بوده که از جامعه‌ای راكد، فقیر، استبداد و استعمار زده، که در آن کمتر از دو درصد باسواد داشت، جامعه‌ای با تقریباً ۹۰ درصد باسواد و افرادی با مهارت‌های گوناگون و ضروری و همراه با تحولات جهان پرورش داده‌ایم. مهم‌ترین نکته آن است که دولت مسئولیت آموزش و پرورش فرزندان کشور را برعهده گرفته و در قانون اساسی و دیگر قوانین کشور این مسئولیت را انعکاس داده است. دیگر آنکه مردم به این باور رسیده‌اند که فرزندان خود را باید به مدرسه بفرستند و هزینه آن‌ها را اگر هم دولت تأمین نکرد خود تأمین کنند. این احساس مسئولیت و اجرای وظیفه دولت و مردم به‌سادگی به دست نیامده و بسیار ارزشمند است.

آموزش و پرورش ما از نظر کمی به موفقیت‌های بسیاری رسیده است. ما اکنون تا حدودی معلم برای تدریس در مقاطع گوناگون آموزش داده‌ایم. دارای انواع سازمان‌های آموزشی، پژوهشی، بهداشتی، درمانی، تولیدی و... هستیم. توانسته‌ایم پزشکی برای درمان و پیشگیری بیماری‌ها تربیت کنیم. مهندسی را برای اداره امور صنعت، معدن، کشاورزی، حمل‌ونقل، مخابرات، و افرادی را برای اداره جامعه در تخصص‌های گوناگون تربیت کنیم. هم‌اکنون بسیاری از تحصیل‌کرده‌های ما در تخصص‌های بالا آموزش دیده و کار کرده‌اند. در این کشور حدود صدسال پیش به‌ندرت ماما و پزشک تحصیل کرده، مهندس سدساز و شهرساز داشتیم و اکنون در بعضی از رشته‌ها بیش از نیاز داریم که نتوانسته‌ایم برخی از آن‌ها را به کار گیریم.

دانشجویان و معلمان لازم است با تاریخ تحولات کشورمان آشنا شوند و بدانند که برای رسیدن به وضع موجود با همه نواقص و کمی و کاستی‌ها، تلاش‌های فراوانی صورت گرفته است. جامعه معلمان کشور پیشرو و سازنده این تحولات بوده‌اند. کار و

تلاش همه گذشتگان به‌ویژه معلمان را ارج می‌نهیم و سپاس می‌گذاریم.

در برابر این موفقیت‌ها، کمبودها و نارسایی‌های فراوانی داریم.

با توجه به پشتوانه فرهنگی و عظمت تمدن ایران پیش از اسلام و پس از آن از یک‌سو، و از سوی دیگر دگرگونی‌هایی که در جامعه جهانی صورت گرفته است، آموزش و پرورش جدید نتوانسته است بسیاری از نیازهای مادی و معنوی ما را تأمین کند و احتیاجات ما را برآورد، در نتیجه کمبودهایی احساس می‌شود که باید از راه آموزش و پرورش برطرف شود. جامعه ما به تربیت انسان‌هایی دانا، توانا، آموزنده مادام‌العمر، مشارکت‌خواه، مسئولیت‌پذیر، سازنده، نوآور، فعال، شجاع، نقاد، خلاق، صالح، صادق، مردم‌دوست، خویشتن‌دار و خودباور و شاد و امیدوار، نیاز دارد. این افراد را باید پرورش داد. معلمان گریز ما کار و مسئولیت خود را در مسائل کمی جامعه انجام دادند، اکنون نوبت معلمان جدید است که کارهای کیفی انجام دهند.

دوستان دانشجو، مسئولیت مهمی را بر عهده گرفته‌اید. لازم است عارفانه و عاشقانه با هدف‌ها و آرمان‌ها و مسئولیت‌ها و تخصص‌های معلمی آشنا شوید، توانایی اجرای این مسئولیت را بیابید و با همه وجود در راه رسیدن به هدف‌ها و آرمان‌های والای خود بکوشید. شغل خود را گرمای بدارید، ارزش معلمی در دانش و بینش و رفتار معلم است. البته اسباب زندگی و آسایش و رفاه او باید تأمین شود تا بر پله‌های معنویت و اثربخشی قرار گیرد و بالا رود و چشمه جوشان شود و فیض بخشد.

دوستان دانشجو: از فرصت استفاده کنید. فرصت‌ها را بیافرینید. به‌جز برنامه رسمی که برای شما نوشته شده است و از استادان استفاده می‌کنید برنامه‌های دیگری هم وجود دارد و هم می‌توانید به وجود بیاورید. "زندگی صحنه یکتای هنرمندی ماست" کارهایی که می‌توانید انجام دهید:

اول تصمیم و اراده و سپس شرکت جدی در کار

نخست اجرای برنامه رسمی و سپس شرکت در انواع برنامه‌ها. برای آنکه دست‌هایتان سازنده‌تر، اندیشه‌تان بارورتر و زبان‌تان رساتر و قلم‌تان اثربخش‌تر شود لازم است انواع فعالیت‌ها را انجام دهید. از آن نمونه شرکت در:

انجمن‌ها: دانشگاه انواع انجمن‌ها را برای فعالیت‌های جمعی و اجتماعی شما پیش‌بینی کرده است. انجمن‌های تخصصی و انجمن‌های عمومی؛ شرکت در این انجمن‌ها و بحث‌های آن می‌تواند شما را با اندیشه‌های گوناگون آشنا کند. در هر یک از انجمن‌ها می‌توانید خلاقیت‌ها و نوآوری‌های خود را نشان دهید و با دیگران تبادل اندیشه و احساس کنید. فن بیان بیاموزید؛

انتشار نشریه: دانشگاه نشریه‌هایی دارد. مقالات علمی، فرهنگی، تربیتی. می‌توانید برای نشریه‌ها بنویسید یا ترجمه و ارسال کنید؛

کارگاه‌ها: برای آموزش‌های مختلف، کارگاه‌هایی تشکیل می‌شود، می‌توانید در این کارگاه‌ها شرکت کنید یا آن‌که با همکاری دوستانی که در بخش‌هایی توانایی خاص دارند کارگاه تشکیل داده و دیگران را آموزش دهید. کارگاه‌های علمی، کارگاه‌های مقاله‌نویسی و تولید کتاب؛

مسابقات: انواع مسابقه وجود دارد و می‌توانید مسابقات تازه‌ای به‌وجود آورید. مانند مسابقه تندخوانی، کتاب‌خوانی، شعرخوانی؛

مهارت‌های دستی و هنری: ساخت فیلم و اسلاید، انواع کارهای مجازی، ساخت وبلاگ و وب؛ و مهارت‌های هنری مانند نقاشی، قلمزنی و...

تاثراتر: یکی از مؤثرترین کارها برای نفوذ در دیگران تاثیر است، گاه دیدن یک تاثیر یا یک فیلم، می‌تواند به اندازه خواندن چندین کتاب اثرگذار باشد. این هنر را معلمان باید بدانند و بتوانند آموزش دهند.

دوستان دانشجو معلمی فن، مهارت و شغلی لذت‌بخش است به شرط آنکه آن را با همه وجود بپذیرید، خود را آماده کنید، عشق به یاد دادن و یاد گرفتن را در خود به وجود آورید و با نگاه مثبت و امیدبخش به زندگی به‌ویژه به یادگیرندگان نگاه کنید در این صورت هیچ شغلی مانند معلمی لذت‌بخش و شورآفرین نخواهد بود.